

Warszawa, 27.07.2026

dr hab. Jan Mioduszeński, prof. ASP
Wydział Malarstwa
Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie

Recenzja wykazanych przez drę Magdalenę Cywicką osiągnięć artystycznych ujętych w dokumentacji w postępowaniu habilitacyjnym w dziedzinie sztuki, w dyscyplinie sztuk plastycznych i konserwacji dzieł sztuki przeprowadzanym przez Radę Dyscypliny Sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki Uniwersytetu Rzeszowskiego

Recenzja sporządzona na podstawie pisma z Rady Dyscypliny Sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki Uniwersytetu Rzeszowskiego WSP.5210.1.2026 i Uchwały 3/05/2026 powołującej komisję habilitacyjną

Sylwetka Kandydatki do stopnia doktora habilitowanego:

Magdalena Cywicka ukończyła studia artystyczne na Wydziale Malarstwa Akademii Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie. Pracę dyplomową z malarstwa obroniła w 2001 roku w Pracowni prof. Leszka Misiaka. Uzyskała dyplom z wyróżnieniem. W latach 2001-2011 roku była zatrudniona na stanowisku asystentki w Instytucie Sztuk Pięknych Uniwersytetu Rzeszowskiego. Od 2012 roku do teraz jest zatrudniona na stanowisku adiunktki w macierzystym Instytucie. Od 2019 roku jest zaliczana do grupy pracowników badawczo-naukowych w Kolegium Nauk Humanistycznych Uniwersytetu Rzeszowskiego.

Stopień doktora sztuk plastycznych w *dyscyplinie artystycznej sztuki piękne* został nadany Magdalenie Cywickiej uchwałą Rady Wydziału Malarstwa Akademii Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie w dniu 6 grudnia 2011 roku. Magdalena Cywicka obroniła rozprawę doktorską pt. „Obrazy natury. Transformacje pejzażu w malarstwie”. Promotorem w jej przewodzie doktorskim był prof. UR Tadeusz Boruta, recenzentami: prof. Marzanna Wróblewska z ASP w Warszawie i prof. Adam Brincken z ASP w Krakowie.

Opinia o istotności aktywności artystycznej wykazanej w dokumentacji postępowania habilitacyjnego i oryginalności osiągnięć artystycznych Kandydatki:

Dorobek Doktory Magdaleny Cywickiej jest spory a aktywność artystyczna intensywna. Z punktu widzenia niniejszego postępowania znaczący jest fakt zaliczenia dry Magdaleny Cywickiej w ostatnich 7 latach (od 2019 roku) do grupy pracowników

badawczo-naukowych w Kolegium Nauk Humanistycznych Uniwersytetu Rzeszowskiego. Organizowane przez Magdalenę Cywicką wystawy i otrzymywane nagrody przynoszą Uniwersytetowi Rzeszowskiemu punktację w dyscyplinie sztuk plastycznych i konserwacji dzieł sztuki przekładającą się na kategorię naukową, aktualnie A+ dla Wydziału Sztuk Pięknych UR. Dorobek dry Magdaleny Cywickiej jako pracowniczki zaliczanej do liczby N macierzystego Wydziału był pozytywnie oceniany przez ekspertów w okresie ewaluacyjnym 2022-2026. Zwracam na ten fakt uwagę, jako na argument przemawiający za *istotnością* i *oryginalnością* osiągnięć wykazanych w postępowaniu habilitacyjnym.

Dra Magdalena Cywicka od okresu studiów konsekwentnie zajmuje się malarstwem pejzażowym. Inspiruje ją Podkarpacie – pejzaż stron rodzinnych – wrażenia malarskie i krajobrazowe jakie niesie. W swojej twórczości obserwuje rytmy natury, światło, materię i przekształca je w obrazy nie będące dosłownymi rejestracjami pejzażu lecz zapisem „wrażenia jakie pozostaje po doświadczeniu pejzażu” (str. 27).

W mojej opinii aktywność artystyczną dry Magdaleny Cywickiej należy uznać za *istotną* przez wzgląd na jakość malarską jej płócien i *orginalną* w związku z własnym ujęciem pejzażu. Zwracam także uwagę na wysoką rangę miejsc ekspozycji jej wystaw a także otrzymane nagrody.

W okresie po uzyskaniu stopnia doktora, w latach 2017-2024 Magdalena Cywicka zorganizowała 8 wystaw indywidualnych, w tym w tak ważnych w regionie miejscach jak Muzeum Narodowe Ziemi Przemyskiej w Przemyśle („Malarstwo”, 2022) – była to wystawa indywidualna laureatki Grand Prix Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego Międzynarodowego Triennale Malarstwa Regionu Karpat Srebrny Czworokąt 2018 czy w Biurze Wystaw Artystycznych w Rzeszowie („Malarstwo”, 2024). Jej postawa była widoczna i doceniana.

Przed doktoratem artystka wykazuje w dorobku 9 wystaw indywidualnych w latach 2002-2009, w tym między innymi w BWA w Kielcach (2009), w Galerii Sztuki Współczesnej w Przemyśle (2009) w Małopolskim BWA w Olkuszu (2005), w BWA w Rzeszowie (2002 i 2009).

Wystawy indywidualne dry Magdaleny Cywickiej wskazują na solidną regionalną obecność jej sztuki, jednak spojrzenie na listę wystaw zbiorowych ujawnia działalność o szerszym oddziaływaniu. Warto zanotować, że dorobek artystki obejmuje udział w 5 międzynarodowych konkursach organizowanych w Polsce oraz w 19 międzynarodowych konkursach organizowanych za granicą.

Do najważniejszych konkursów organizowanych w Polsce należą między innymi: Międzynarodowe Biennale Miniatury w Częstochowie (siedmiokrotny udział w latach 2004, 2011, 2012, 2014, 2018, 2022, 2024), Międzynarodowe Triennale Malarstwa Euroregionu Karpat w Przemyśle (2006), Międzynarodowe Triennale Malarstwa Regionu Karpat „Srebrny Czworokąt” w Przemyśle (czterokrotny udział

2009, 2018, 2022, 2023, 2024), Międzynarodowe Konfrontacje Plastyczne w Słonnem (2005) oraz Międzynarodowe Biennale Obrazu QUADROART w Łodzi (2021).

Spośród konkursów organizowanych za granicą na szczególną uwagę zasługują: International Miniature Graphic Art Exhibition (Rumunia, 2011), II BIG – Guarulhos International Biennial of Small Format Artworks (Brazylia, 2014), Lessedra International Painting & Mixed Media Competition (Bułgaria, 2017–2019), BIAMT International Biennial of Miniature Art (Rumunia, 2018), Ninth International Biennial of Small Forms (Bułgaria, 2018), Biennale International „Petit Format de Papier” (Belgia, 2018), International Biennial of Miniature Art (Rumunia – 2014 i 2016, Serbia – 2022), The Art of Miniature – International Biennial (Bułgaria, 2021 i 2025) oraz International Printmaking Call „Prints for Peace” (Meksyk, 2013 i 2022).

Kandydatka uzyskała nominację do nagrody na BIAMT International Biennial of Miniature Art (Rumunia, 2018), nominację do nagrody na Ninth International Biennial of Small Forms w Pleven (Bułgaria, 2018) oraz Grand Prix / Nagrodę Ministra Kultury i Sztuki RP na Międzynarodowym Triennale Malarstwa Regionu Karpat „Srebrny Czworokąt (Przemyśl 2018), następnie nagrodę specjalną Biura Wystaw Artystycznych w Rzeszowie otrzymaną na 11. Międzynarodowym Triennale Malarstwa Regionu Karpat Srebrny Czworokąt (Przemyśl 2022), i w końcu I Nagrodę w konkursie VoVa – MINIArt International Biennale of Miniatures (Węgry 2018).

Intensywna działalność międzynarodowa, oraz otrzymane nagrody i nominacje potwierdzają moją opinię o *istotności i oryginalności* aktywności artystycznej wykazanej przez drę Magdalenę Cywicką. Potwierdza to także intensywność wystawiania w kraju i za granicą oraz obecność dzieł artystki w zbiorach i kolekcjach.

Opinia o osiągnięciach artystycznych wykazanych przez Kandydatkę jako aspirujących do spełnienia ustawowego wymogu *stanowienia wkładu w rozwój dyscypliny sztuk plastycznych i konserwacji dzieł sztuki*:

Doktora Magdalena Cywicka wykazała 4 osiągnięcia artystyczne jako aspirujące do spełnienia ustawowego wymogu *stanowienia wkładu w rozwój dyscypliny sztuk plastycznych i konserwacji dzieł sztuki*: nagrodę Grand Prix Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego RP za obraz pt. „W pamięci II” przyznaną na 10. Międzynarodowym Triennale Malarstwa Regionu Karpat Srebrny Czworokąt - Przemyśl 2018/ Polska/ Rumunia/ Ukraina/ Słowacja/Węgry; indywidualną wystawę pt. „Magdalena Cywicka - Malarstwo” w Muzeum Narodowym Ziemi Przemyskiej w Przemyślu w 2022 roku; nagrodę specjalną Dyrektora Biura Wystaw Artystycznych w Rzeszowie za zestaw 3 prac: „W pamięci – III-V”, 2021, otrzymaną na 11. Międzynarodowym Triennale Malarstwa Regionu Karpat Srebrny Czworokąt -

Przemysł w 2021 roku oraz indywidualną wystawę malarstwa prezentowaną w Biurze Wystaw Artystycznych w Rzeszowie w 2024 roku.

Spośród prezentowanych wystaw indywidualnych pierwsza, pt: „Magdalena Cywicka - Malarstwo” powiązana była z nagrodą Grad Prix otrzymaną przez artystkę na 10. Międzynarodowym Triennale Srebrny Czworokąt w 2018 roku. Ekspozycja laureatki konkursu z 2018 roku miała odbyć się w Muzeum Narodowym Ziemi Przemyskiej podczas 11. edycji Triennale w 2021 roku, przez wzgląd na pandemię koronawirusa odbyła się w 2022 roku. Objęła cykl dziesięciu nowych płócien malarki, o dużych formatach (120x240 cm). Cywicka stworzyła obrazy poświęcone tematowi ogrodu, stanowiące w jej *oeuvre* nowość pod względem tematu, skali jak i sposobu ujęcia. Wszystkie obrazy z cyklu noszą tytuł „Topografia ogrodu”. Magdalena Cywicka maluje ogród dziki i zarastający, w pewien sposób schultzwowski. Widoki ogrodu wyzwoliły w artystce pokłady ekspresji. Rzeszowianka prezentuje widzom żywioł malarski niemalże taszystowski, zamieniając układy krzewów, kwiatów i chaszczy w barwną gęstwinę uderzeń pędzla. Obrazy są malowane olejno. Przywodzą na myśl szereg ikonicznych dzieł a przede wszystkim płótna z Giverny Claude’a Monet’a. Monet w swoich późnych obrazach doszedł do wyzwolenia żywiołu farby z pod władzy rysunku, które stało się wzorem dla malarek i malarzy ekspresji. Czuje się powinowactwo Magdaleny Cywickiej z takim rodzajem malarstwa, choćby z płótnami amerykańskich artystów ekspresjonizmu abstrakcyjnego np.: Joan Mitchell, Jacksona Pollocka, Sama Francisa – dla których monetowskie ujęcia nenufarów były ważne. Ich znaczenie wiązało się z tym, że były to ujęcia pejzażu bez linii horyzontu otwierające możliwość pracy *all-over*. W niektórych płótnach Cywickiej na temat ogrodów horyzont także zanika a gęstwa uderzeń farby pokrywa całe płótno. *Wkład w rozwój naszej dyscypliny* polega w wypadku cyklu „Topografia ogrodu” przede wszystkim na autorskim wzbogaceniu tradycji malarstwa gestu i ekspresji o nowe, brawurowo malowane obrazy. Podjęcie rozmowy z malarstwem gestu mającym za temat naturę – które na naszym gruncie reprezentował Tadeusz Dominik a w zachodniej Europie Jean-Paul Riopelle – jest, w mojej opinii, wartościowym podkreśleniem znaczenia tego typu malarstwa, i jednocześnie wzbogaceniem jego linii rozwoju.

Grand Prix 10. Triennale dra Magdalena Cywicka otrzymała za obraz „W pamięci-II” pochodzący z szerszego cyklu obrazów, w których zapis pejzażu jest zapisem wrażeń zapamiętanych. Użycie pamięci wzrokowej w malarstwie jest odwieczne. Malowanie zapamiętanych wrażeń pejzażowych w pracowni do końca XVIII wieku było normą, dopiero od początku XIX wieku pojawiły się pierwsze studia w plenerze. Jeszcze James Turner tworzył pejzaże morskie na podstawie szkiców i zapamiętanych wrażeń, a Corot malując pejzaże w atelier na podstawie uprzednio wykonanych szkiców z natury i pamięci, mawiał, że „zaprasza ptaki do pracowni” i „słyszy ich świergot”.

Nagrodzony obraz „W pamięci-II” dry Magdaleny Cywickiej ujawnia powinowactwa z modernistycznym, nowoczesnym malarstwem poprzez zagadnienie montażu i oparcie kompozycji o sieć kwadratów. Rosalind Krauss w swoim klasycznym eseju „Grids” (1979), opisuje siatkę kwadratów jako jedną z fundamentalnych struktur sztuki nowoczesnej. W obrazie „W pamięci-II” siatka jest sposobem organizowania przestrzeni i rytmów plastycznych. Z perspektywy współczesnego malarstwa szczególnie interesujące jest potraktowanie przez Magdalenę Cywicką grid’u jako narzędzia analizy natury – w odniesieniu do podziałów pól uprawnych czy mapy. W mojej opinii wyróżniony Grand Prix obraz rzeszowskiej malarki *stanowi wkład do dyscypliny sztuk plastycznych* poprzez interesujące, odwołujące się do modernizmu zakomponowanie. Ponadto obraz został już najwyższej oceniony przez międzynarodowe jury konkursowe, co obiektywizuje pozytywną opinię o jego jakości.

Na 11. Międzynarodowym Triennale Malarstwa Regionu Karpat Srebrny Czworokąt - Przemyśl w 2021 roku dra Magdalena Cywicka zaprezentowała zestaw 3 prac: „W pamięci – III-V”, 2021 i otrzymała za nie nagrodę specjalną Dyrektora Biura Wystaw Artystycznych w Rzeszowie. Cykl „W pamięci” Magdaleny Cywickiej stanowi interesującą próbę analizy doświadczenia pejzażu poprzez kategorię pamięci. Artystka, wychodząc od obserwacji natury, nie dąży do jej bezpośredniego odwzorowania ale rekonstruuje zapamiętane fragmenty. Tematem obrazów jest zatem zarówno pejzaż jak i mechanizm zapamiętywania. W płótnach malarki widok natury zostaje rozbity na autonomiczne fragmenty, które następnie poddane są ponownemu montażowi. Wpływa to na przedstawienie przestrzeni, podobne do kubistycznego. „Struktura obrazów oparta jest na rytmicznym układzie małych kwadratów, tworzących gęstą, mozaikową powierzchnię” jak pisze autorka (str.22) Poszczególne pola zachowują ślady rozpoznawalnych motywów pejzażowych, ale ich zestawienie powoduje utratę ciągłości przedstawionej przestrzeni. Nagrodzony cykl jest w mojej opinii wartościowy od strony formalnej i warsztatowej. Równie ważna jest zawarta w nim filozoficzna refleksja o fragmentaryczności pamięci.

Zarówno aspekt formalny jak i zawartą w cyklu „W pamięci – III-V” refleksję filozoficzną uważam za *wkład do dyscypliny sztuk plastycznych*. Czujna obserwacja mechanizmu zapamiętywania w praktyce Magdaleny Cywickiej jest uderzająco zbieżna z psychologiczną wiedzą o funkcjonowaniu pamięci, można tu przywołać pojęcie pamięci aktywnej Frederica Bartletta. Ten brytyjski psycholog kognitywista zaprzeczył koncepcji pamięci jako magazynu obrazów i faktów na rzecz pamięci jako aktywnej rekonstrukcji, w którą włączane są osobiste przekonania i kulturowe schematy dodawane przez zapamiętującego (książka „Remembering: A Study in Experimental and Social Psychology”, 1932).

Indywidualną wystawą malarstwa dry Magdaleny Cywickiej pt; „Magdalena Cywicka – Malarstwo” prezentowana w Biurze Wystaw Artystycznych w Rzeszowie

od 14.11 do 8.12.2024 roku była retrospektywnym przeglądem jej twórczości. Artystka wystawiła różne cykle malarskie z okresu więcej niż dekady m.in. „Topografia ogrodu”, „Przestrzenie otwarte”, „Motywy Wiśniowa”, „Motywy”. Od miniatur (20x20 cm) po obrazy wielkoformatowe. Wykazane osiągnięcie, przez wzgląd na przeglądowy charakter wystawy, pozwala wyrazić opinię o malarstwie pejzażowym Cywickiej w całym jego bogactwie i różnorodności. Uważam, że Magdalena Cywicka swoją praktyką wnosi *wkład do dyscypliny sztuk plastycznych i konserwacji dzieł sztuki*, ponieważ konsekwentnie rozwija linię malarstwa gestu. Wypracowała własny, charakterystyczny sposób podejścia do pejzażu. Notuje wrażliwie różne stany światła i pory roku w krajobrazie Rzeszowszczyzny. Malarstwo, które tworzy jest wyrafinowane kolorystycznie i bogate fakturowo. Stanowi mądrą kontynuację polskiej szkoły pejzażu kolorystycznego (Dominik, Potworowski). *Wkład do dyscypliny sztuk plastycznych i konserwacji dzieł sztuki* autorka wnosi także poprzez sposób komponowania swych dzieł z wykorzystaniem montażu w oparciu o *grid*. Kompozycyjne eksperymenty malarskie artystki są z ducha modernistyczne, można je np. odnieść do pejzażowych poszukiwań łódzkiego artysty Grzegorza Sztabińskiego. Praktyka Magdaleny Cywickiej jest konsekwentna i malarsko zróżnicowana, w kolejnych cyklach, w sposób za każdym razem świeży, malarka oddaje naturę. Jej dzieło jest wysokiej próby, co jest doceniane przez publiczność i specjalistów w dziedzinie sztuki, o czym świadczą otrzymane nagrody.

Konkluzja

Biorąc pod uwagę *aktywności i osiągnięcia artystyczne* Pani dr Magdaleny Cywickiej w Polsce i za granicą, których *istotność i oryginalność* opiniuję w pierwszej części recenzji oraz *wkład jaki do dziedziny sztuki, dyscypliny sztuk plastycznych i konserwacji dzieł sztuki wnoszą* wykazane przez nią cztery osiągnięcia artystyczne co opiniuję w drugiej części, stwierdzam, że przedstawiona w niniejszym postępowaniu dokumentacja habilitacyjna spełnia wszystkie wymagania określone w art. 219 ust. 1 pkt 1, 2 i 3 Ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce z dnia 20 lipca 2018 r.

Z przekonaniem wnioskuję do Rady Dyscypliny Sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki Uniwersytetu Rzeszowskiego o nadanie Pani dr Magdalenie Cywickiej stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie sztuki, dyscyplinie sztuki plastycznych i konserwacji dzieł sztuki.